

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quæst. 7. Vtrùm Deus cum alio ente accidentali possit in compositionem venire. Aut aliter aliquo modo alicuius accidentis sit capax.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

QVAESTIO VII.

*Virum Deum cum aliò ente accidentalì possit
in compositionem venire. Aut aliter
aliquo modo alicuius accidentis
sibi capax.*

77 **N**onnulli Theologi duplicem compositionem distinguunt, alteram passivam, qua totum componitur ex partibus, alteram activam, qua quævis pars componit totum. Et de utraque censent, esse oppositam simplicitati Dei. Atque adeò dicunt, quantumvis sit Deus in se indivisibilis, ob idque ab omni compositione passivâ prorsus immunis; si tamen cum alio ente possit in compositionem venire, qua tertium quoddam componeretur ex utroque, fore utique, ut perfectè simplex non esset; quia cum omnimodâ immunitate à compositione passivâ adhuc remaneret obnoxius compositioni activâ. Quo iure agentes de attributo simplicitatis Dei, postquam ab ipso relegarunt compositionem passivam, pergunt ad relegandum ab eodem compositionem activam. Et quoniam ens, cum quo Deus potest excogitari componens tertium, aut potest esse accidens, aut substantia, alteram pro accidente, & alteram pro substantiâ quæstionem instituunt. Interimque in priore punctum concernens inserunt de incapacitate Dei ad subeundum accidentia aliter, quam mediâ activâ tertij compositione.

78 Ego verò imprimis censeo, simplicitatem Dei propriè sumptam dumtaxat opponi compositioni passivæ, non verò item compositioni activæ. Id quod contra Gillium, & alios benè probat Falol. 1. p. q. 2. art. 6. dubit. 1. Et tenent communiter Patres, dum simplex, & incompositum pro eodem usurpant. Ait enim Basil. lib. 1. contra Eunom. paulò post medium, *Simplex enim est, quod non ex pluribus compositionem habet.* & infra, *Simplex omnino, & incompositus.* Cyrill. Alex. lib. 3. Ihesu. cap. 2. Deum vocat. *simplicissimum, atque incompositum.* Eandemque phrasim repetit sapius lib. 11. & lib. 7. de Trinit. ante medium ait. *Simplex, & incomposita est divina natura.* Irenæus lib. 2. adversus hæreses cap. 16. *Simplex, & non compositus.* Damasc. lib. 1. fidei. *Deus simplex est, & incompositus.* Rupert. lib. in Exod. cap. 14. *Simplex, vel incompositum.* Bernard. lib. 5. de consid. circa medium. *Non est compositus Deus, merum simplex est.* Cuius doctrinæ ratio est, quia, ut aliquod ens propriè simplex dicatur, sit est, quòd ex partibus non sit compositum; tamen ipsum cum alio quopiam componat tertium; ut in animâ rationali cernere est; quæ citra dubium cum omni proprietate est ens simplex physicè; quia physicè partibus caret; tamen ipsa pars sit physicè simul cum corpore componens hominem. Et de Deo quidem certissimum est simplicem esse prout vidimus quæst. 1. cum tamen simul cum humanitate componat Christum Dominum, si quidem esse personam Christi ex divinitate, & humanitate compositam, communis iam, & vera haud dubiè Theologorum sententia est, ut apud Vaz. tom. 1. in 3. p. disp. 16. cap. 2. Soar. tom. etiam 1. in 3. p. disp. 7. sect. 4. Card. de Lugo tom. de Incarn. disp. 10. sect. 3. Bernal. disp. 13. Aldrete.

disp. 30. sect. 5. & disp. 31. sect. 4. & apud alios tractantes de Incarnatione Verbi videri potest. Unde per attributum simplicitatis propriè sumptæ dumtaxat excluditur à Deo compositio passiva. Aliudque attributum est designandum pro excludendâ ab ipso eâ compositione activâ, quæ ipsi repugnat. Quod certè in impotentiâ, ut uniatur tanquam quid incompletum cum alio quopiam, ad componendum tertium, consistit, prout appareret ex dicendis. Incomplebitasque per unionem vocari potest. Dico autem per unionem: quia etiam est Deus incomplebilis per receptionem, alterius rei. Aliudque proinde attributum diversum à prædictis habet incomplebitatis per receptionem, prout etiam constabit ex dicendis. Ex quo patet, omnes Theologos, qui sub nomine simplicitatis latius accepto tria attributa ista amplectuntur, æquivoce ipsum usurpare: quia utuntur illo ad significanda tria attributa ipsa immediatè, non verò ad significandam unam, rationem ipsis communem, ut ex se apparet; & ipsa inter se valde diversa, seu dissimilia sunt. Agitur tamen nihilominus de illis sub eodem tractatu, sub eadem ve disputatione ob aliqualem necessitudinem, quam habent inter se.

His ita prænotatis, iam pro resolutione quæstionis suppono primò, dumtaxat esse nobis sermonem in præsentì quæst. (sicut & in sequenti erit) de eo genere compositionis physicæ, quam adhesionis nuncupavimus supra disp. 10. quæst. 2. sitque mediâ unionem, qua partes physicæ, & adhasivæ, aut inhasivæ etiam colligantur ad componendum totum, qualis est unio animæ cum corpore; & unio cuiusvis formæ substantialis cum materiâ primâ; unio humanitatis Christi cum Verbo; & cæteræ huiusmodi.

Suppono secundo, in hac quæst. solum esse sermonem de entibus accidentalibus, siue accidentibus, quæ ita intrinseca essent Deo, ut cum substantiâ eius per physicam unionem essent unita, aut etiam in ipsâ per passionem, seu receptionem physicam tanquam in subiecto recepta; quemadmodum substantijs creatis unita sunt, in eisque recepta accidentia ipsis intrinseca, ut calor, frigus, color, lumen, sonus, sapor, sensatio, intellectio, cæteraque similia. Huiusce enim generis accidentium intrinsecorum per unionem, aut receptionem, quærimus, an Deus capax sit, non verò itidem aliorum.

Tertiò quippe tanquam certum est supponendum, Deum aliorum accidentium, seu prædicatorum accidentalium citra omne inconueniens capacem esse, utpote quæ citra omne inconueniens passim de illo verificantur; vel quia sunt ipsi prorsus extrinseca, ut esse cognitum, & esse amatum à suis creaturis; ab ipsis adorari, coli, &c; vel quia sunt ipsi partim intrinseca per identitatem, & partim penitus extrinseca, ut esse dissimilem, & inæqualem ipsis creaturis, esse earum Dominum, Regem, &c; vel quia, licet sint ipsi aliquo modo intrinseca per adhesionem, seu per contactum immediatum, ut quidam ipsius modi; quales sunt omnes actiones, quibus per se immediatè producit, & conseruat creaturas; nihil tamen ipsi physicæ perfectionis, aut imperfectionis appingunt. Itaque de solis accidentalibus per physicam receptionem, aut unionem subiecto intrinsecis procedit quæstio præsens. Pro qua sit.

Propositio 1.

82 In Deo nulla dantur accidentia intrinseca ipsi per receptionem physicam, aut per vnionem physicam, aut per vtramque. Atque ita Deus cum nullo eiusmodi accidentium venit in compositionem de facto.

Hæc propositio certissima est apud Theologos omnes, & Patres. Eam probant aliqui ijs testimonijs Conciliorum, & Patrum, quibus supra quest. 1. probata à nobis est simplicitas Dei; quasi ad Dei simplicitatem pertineat, ab accidentibus superadditis per receptionem, aut vnionem immunem esse. Hæc tamen probatio nequiquam videtur firma: quandoquidem simplicitas proprie usurpata dumtaxat excludit à Deo compositionem passiuam ex partibus ipsam componentibus, vt prænotauimus; non item receptionem, aut vnionem cum accidentibus suæ substantiæ superadditis; Conciliaque, & Patres in proprio sensu censendi sunt simplicitatem Dei usurpasse.

83 Aliter ergo propositio probanda est, Et primum ex testimonio Leonis 1. epist. 93. ad Turibium cap. 5. vbi eam censetur definisse, cum dixit. *Solus Deus nullius participationis est indigens. De quo quidquid digne vnicuique sentitur, non qualitas est, sed essentia. Incommutabili enim nihil accedit.*

84 Deinde probatur ex vniformi consensu Patrum à Deo omnia accidentia intrinseca remouentium. Quorum plures refert Ioannes Cyparissior. Decad. 9. cap. 8. ipseque concludit. *Ex quibus se manifestum, quod in Trinitate, que supra substantiam est, omne quod perse non est substantia, & perse non existit, eictum, & exclusum est. Si quid verò est in eâ, substantia est, & perse existens.* Insuper Cyrill. Alex. lib. 11. Thesaur. aliquanto post principium ait. *Accidens Deo vultum inesse potest. Perfecto enim ex se ipso nihil potest accedere.* Et paulo post. *Sapienter certe dicitur, nihil accedere substantiæ Dei. Quoniam in se ipsa perfecta est.* Aug. lib. 5. de Trinit. cap. 4. *Nihil, inquit, accidens in Deo; quia nihil mutabile, aut amissibile.* Et lib. de cognit. veræ vit. cap. 3. circa medium. *Ratio astruit, nihil Deo accidentale, sed totum, quod predicatur de eo, ei esse essentiale.* Et questiuinc. 6. de Trinit. *Deus & omnipotens, & magnus, & bonus, & æternus, substantia nomina sunt.* Similiaque habet lib. 6. de Trinit. cap. 17. & lib. 7. cap. 5. & lib. 11. cap. 5. Rupert. lib. 1. in Exod. cap. 14. post medium. *Nec enim potest illi quicquam inesse, præter id, quod substantialiter est: nec enim potest hoc esse subiectum nec ab aliquo accidente quemlibet motum, siue mutationem admittit.* Bernard. tract. de diligendo Deo prope finem. *Nemo tamen me aestimet charitatem hic accipere qualitatem, vel aliquod accidens: alioqui in Deo dicerem, (quod absit), esse aliquid, quod Deus non est.* Similiterque sentiunt, atque loquuntur Athanas. apud Cyparissior. Decad. 10. cap. 1. Marius Victorin. lib. 1. contra Arium circa medium Origen. lib. 1. Periarc. cap. 1. Ambros. lib. 1. de fide Trinit. cap. 7. Maxim. centur. 4. de charit. cap. 8. Boet. lib. 1. & 2. de Trinit. Ansel. in Monol. cap. 14. Alcu. lib. 1. de Trinit. cap. 10. Et alij communiter.

85 Præterea probatur propositio. Quia Deus titulo summæ, omnimodisque infinitæ perfectionis, quam à suâ substantiâ indistinctam habet, neque indiget vllò accidente intrinseco sibi per

receptionem, aut vnionem, quo perficiatur, vt indigent substantiæ creatæ, neque paritur vllum accidens sibi similiter intrinsecum, quo deterioratur, vt substantiæ creatæ sæpe patiuntur. Ergo naturaliter saltem respicit omnia accidentia per receptionem, aut vnionem intrinseca sibi, vt potest quæ suo conceptu aut perficere, aut deteriorare ipsum necessariò deberent, prout apparebit ex dicendis. Deus igitur nullum accidens modo prædicto sibi intrinsecum habet, cum nulloque subinde venit in compositionem de facto, vt data propositio fert.

Quæ denique inde necessariò, manifestèque venit probanda. Quia omnino impossibile est, vt Deus adhuc de potentiâ suâ absolutâ per physicam receptionem in se recipiat, aut per physicam vnionem sibi vniat vllum accidens superadditum, vt ostendetur proposit. 2. Necessarium siquidem, & manifestum est, non dari de facto id, quod omnino est impossibile, atque adeo non dabile adhuc de potentiâ absolutâ Dei.

Propositio 6.

Impossibile omnino est, quòd Deus aliquod accidens recipiat intrinsecè in se, per receptionem physicam, aut illud sibi intrinsecè veniat per physicam vnionem; sicque in compositionem veniat cum ipso. Vnde neutrum horum duorum fieri potest adhuc de potentiâ Dei absolutâ.

Quòd Deus nullâ omnino potentiâ possit aliquod accidens in se recipere per receptionem physicam tanquam subiectum receptiuum, siue causa passiuæ eius, (receptio quippe physica, quæ & passio dicitur, causalitas est, qua causa passiuæ passiuè causat formam, vt modò ex Physicâ suppono), inde probatur; quia huiusmodi receptionis, siue passiuæ causalitatis genus essentialiter supponit in subiecto recipiente, siue patiente multas imperfectiones à Dei substantiâ prius alienas; proindeque non potest non esse Deo omnino impossibile. Primò enim passio, siue receptio supponit in subiecto patiente potentiam patienti, quæ perse præcisè considerata clarè præferat imperfectionem, cum clarè videatur esse quid melius, non posse pati, quàm posse pati. Secundò supponit in eodem subiecto incompletionem, ac veluti vacuitatem per formam recediendam complendam, ac veluti implendam, que incompletio siue vacuitas aperta etiam est imperfectio. Tertio, si forma recipienda in subiecto est ipsi consentanea, eo ipso nequit non esse mediâ receptione sui perfectiua eius; supponitque in illo proinde defectum perfectionis per se implendæ. Si verò sit ipsi dissentanea, eo ipso nequit non esse deterioratiua eius mediâ sui receptione; supponitque proinde in illo potentiam ad essendum deterius, seu minus bonum, quàm antea erat; quæ potentia clarè item dicit imperfectionem. Si denique forma nec consentanea, nec distantia subiecto, sed neutra sit, eo ipso recepta in illo erit quoddam illius onus proflus inutile, & consequenter suo modo deteriorans ipsum; supponetque subinde in ipso potentiam itidem imperfectam ad essendum deterius. Quarto supponit passio in subiecto patiente potentiam passiuam aperte oppositam prædicato actus puri iuxta dicta à nobis de hoc prædicato disp. 1.

q. 12. eoque titulo præcisè magnam dicentem imperfectionem. Quintò demum ipsum recipere, ipsumque pati ex conceptu suo indignum proculdubio est Deo; proindeque potentia, capacitas, & obnoxietas, quam supponit in subiecto recipiente, & patiente, indignam quoque Deo, & consequenter ab ipso alienam dicit imperfectionem. Cum igitur physica passio, seu receptio accidentis tot, tantasque imperfectiones essentialiter secum ferat, supponatve in subiecto suo, concluditur tandem, Deum, cui planè illæ omnes repugnant, nullà potentia posse esse subiectum physicè passuum, seu receptuum vllius accidentis; nullaque subinde potentia posse eum vllum accidens pati in se, seu recipere per vllam physicam passionem, seu receptionem.

88 Quòd autem nec per vnionem physicam possit Deus vllà potentia aliquid accidens sibi vnire, sicque cum illo venire in compositionem, inde probandum venit. Quia de conceptu essentiali accidentium intrinsecorum, de quibus agimus, est, quòd sint entia in alio: per id siquidem à substantijs, quibus contraponuntur, differunt, quæ sunt entia in se, seu per se. Cùmque non omnia accidentia sint entia in alio per receptionem passiuam, vt cernere est in actione creatiua, quæ à termino per eam producta, in quo est, passiuè causari non potest; eo quòd mutua causalitas etiam in diuerso genere secundum idem esse physicam est impossibilis; consequens est, vt de conceptu accidentis intrinseci in vniuersum sit, esse in alio per vnionem; ad quòd vtique requiritur, quòd vnio accidentis intrinseci cum subiecto, cuius est accidens, ita respectiue ad subiectum sit inhæsiua, vt medià illà accidens in se subiecto vt quædam forma eius, subiectum autem velut materia subsistat ipsi accidenti. Illud autem genus vnionis eandem ferme arguit imperfectionem in subiecto accidentis, quas arguit passio receptiua eius, vt illas recognoscens, & consideranti innotescet. Quo fit, vt substantia diuina, quæ ab omni omnino imperfectione penitus est immunis, nullatenus possit vllius accidentis intrinseci subiectum esse, non solum medià passione, seu receptione physica, sed ne medià quidem physica vnione. Deutque subinde nequaquam possit aliquid accidens intrinsecum physicè sibi vniri.

89 Quòd insuper confirmari potest. Quia, cùm accidentia intrinsecè superaddita, de quibus est sermo, suoque conceptu sint entis entia, essentialiter sunt haud dubie ordinata ad complendum aliquo modo siue in melius, siue in deterius incompletionem aliquam extremorum, quibus sunt vnibilia, scilicet medià ipsà vnione sui formaliter, atque adeò præcindendo etiam à suà in illis receptione. Ex quo sequitur, vt substantiæ Dei, cui, vt pote omnimodis completissimæ, eiusmodi complementum præbere nullatenus possunt, nullatenus vnibilia fiat, imò in vnibilia sint essentialiter. Atque ita Deus eorum aliquod nullatenus sibi possit vnire. Mitto rationes, quas pro statutà propositione ab alijs aliter formari solent: quia vt sint efficaces, in has omnino à nobis traditas, debent recidere.

90 Vtrum autem Deus aliquod saltem accidens metaphysicum hoc est per solam nostram rationem distinctum ab eius essentià, & ipsi intrinsecum possit absque vilo inconueniente subire, sub controuersia est. Negant Fasol. 1. p. q. 3. art. 6. dubit. vnic. Recupit. lib. 5. de Deo q. 18.

nu. 13. & Quiros tom. 1. in comm. dicti art. 3. dub. 3. Pro affirmatiua vero parte stant Arriag. 1. p. disp. 2. num. 73. & alij suppresso nomine relati à Fasol.

Propositio 3.

Dicendum est in Deo tot accidentia, 91 intrinseca metaphysica, quæ solum per nostram rationem sint talia, dari, quot sunt attributa eius intrinseca solum etiam per nostram rationem distincta tum inter se, tum ab essentià metaphysicà eius.

Probatum primò ex communi consensu Patrum vnanimiter, & vniuersaliter asserentium per nomina attributorum, quæ dicuntur de Deo non eius essentiam, sed ea quæ circa ipsam sunt, aut in ipsa inspiciuntur, significari; scilicet vt accidentia quædam ei superaddita: idque aut reipsa, extrinsecè tamen, vel semi extrinsecè iuxta dicta suppositione tertià; aut tantum per nostram rationem, vt sicque intrinsecè per adhæsiorem, siue inhæsiorem. Legantur testimonia Patrum id vniuersaliter contestantia, quæ supra retulimus disp. 1. q. 10. proposit. 4.

Secundò probatur. Quia vt latè ostensum 92 est q. citatà ex vniuersaliore doctrinà traditã in Pharo Scient. disp. 9. q. 1. & 2. essentia metaphysica Dei in subiecto radicali omnium attributorum, siue prædicatorum eius consistit. Quorum multa per solam nostram rationem distinguuntur ab ipsà essentià, vt quidamque actus obiectiui eius seu primi, seu secundi intrinsecè ipsi inhærentes, siue adherentes à nobis concipiuntur; & consequenter vt quædam accidentia eius intrinseca, quo iure accidentia eius metaphysica veniunt dicenda. Sicut à ipsa essentia metaphysica dicitur. Dicuntur autem hæc prædicata per solam nostram rationem superaddita essentiæ accidentia metaphysica eius, sumpto latè hoc vocabulo, prout comprehendit etiam passiones tum proprias, tum communes, quales sunt dicta prædicata comparatione essentia Dei, vt pote ipsi necessaria, iuxta diuisionem à nobis traditam in Pharo Scient. diip. 17. q. 7. prædicatorum accidentalium, siue accidentium prædicabilium in necessaria subiecto, quæ passiones eius dicuntur, & in contingentia subiecto, quæ ipsius accidentia appellantur, sumpto strictius hoc nomine. Itaque omnia attributa intrinseca Dei prout distincta ab extrinsecis, & semiextrinsecis iuxta diuisionem attributorum traditam supra disp. 2. q. 2. accidentia intrinseca metaphysica, siue rationis essentia metaphysicæ eius veniunt dicenda iure optimo.

Sed obijci potest pro Aduersarijs. Sicut 93 omnis formalitas Dei, etiam cum præcisione ab alijs considerata est formaliter ens à se, & non ens ab alio, ita quoque est formaliter ens per se, & non ens in alio. Ergo omnis formalitas Dei etiam cum præcisione ab alijs considerata est formaliter substantia, & non accidens. Id namque ipsum est, esse formaliter ens per se, & non ens in alio, vt constat. Et confirmari potest. Quia, cùm de conceptu accidentis sit esse entis ens, non potest non conceptus accidentis dicere imperfectionem, vt est notissimum. Sed nulla formalitas Dei, quantumuis ab alijs præcisã, dicere potest in suo conceptu imperfectionem. Ergo nulla formalitas Dei, quantumuis ab alijs præcisã, potest ex conceptu suo esse accidens vilo modo. En

equi-

æquiuocationem Aduerfiorum. Respondeo ad argumentum, omnem formalitatem diuinam etiam cum præcissione ab alijs, consideratam esse quidem formaliter ens perfe, & non in alio, perfectitate physica, & reali; atque ita formaliter ei conuenire rationem substantiæ physicae, seu realis; rationem verò accidentis physici, seu realis nequaquam. Cum hoc tamen stare, quod si conueniat extra omne inconueniens ratio accidentis metaphysici, seu rationis; quam dumtaxat nos ei tribuimus. Unde ad confirmationem patet, in nulla formalitate Dei etiam enim præcissione ab alijs consideratâ reperiri eam imperfectiorem reuerâ, quam secum fert conceptus accidentis realis. Quod autem ex solo modo concipiendi nostro ei appingatur ea imperfectio, non vera & realis, sed seposititia, & rationis; quam secum fert conceptus accidentis seposititijs pariter, & rationis, nihil prorsus interest. Sicut neque quod ei appingatur imperfectio rationis, quam etiam distinctio rationis ex suo conceptu secum fert. Huiusmodi enim imperfectio non vera, sed tantum apprehensa neutiquam Deo nocere possunt verè, ut est notum. Per quæ ad cætera, si quæ opponantur contra nostram propositionem, facillimum erit respondere vnicuique.

94 Rogabit hic aliquis. An quemadmodum absque vilo inconueniente à multis Theologis admittitur in Deo distinctio virtualis, siue æquiuolens inter formalitates identificatas realiter, prout à nobis ostentum est in Pharo Scient. dispa. 13. q. 6. possint pariter absque vilo inconueniente admitti in Deo aliqua accidentia virtualia, seu æquiuolentia ipsi Deo intrinseca, consistentiaque in aliquibus formalitatibus identificatis cum Deo realiter, atque ita virtualiter distinctis ab essentia Dei, ut ei virtualiter accidant, virtualiaque subinde sint accidentia eius. Censeo cum doctis Recentioribus posse. Quia tales sunt haud dubie censendi actus intellectus, atque voluntatis diuinae; præsertim ij, quibus liberè, seu contingenter Deus cognoscit, & amat creaturas; qui, cum realiter sint identificati quoad entitatem cum essentia Dei, ita sunt ab illâ distincti virtualiter, ut virtualiter etiam, seu æquiuolenter producantur ab intellectu, atque à voluntate diuinâ in ordine ad denominandum Deum intelligentem, & volentem. Virtualiterque subinde censendi sunt accidentia diuinæ intrinseca virtualia, seu æquiuolentia dicenda veniunt, iuxta doctrinam latius tradendam de huiusmodi actibus inferius in tract. de Scient. & Volunt. Dei.

QUESTIO VIII.

Verum Deus cum alia ente substantiali possit in compositionem venire.

95 Circa materiam huius questionis primus error fuit cuiusdam Davidis de Dinando, ut refert S. Th. 1. p. q. 3. art. 8. in corp. stultissime asserentis, Deum esse materiam primam formis omnibus oneratam. Quem late confutat Pereira lib. 5. Phys. cap. 12. Secundus error fuit Thaletis apud Tullium lib. 1. de natur. Deor. Democriti apud Eusebium lib. 14. de præparat. euang. cap. 6. Varronis apud August. lib. 4. de Ciuit. Dei cap. 31.

& aliorum dicentium, Deum esse animam Mundi. Quos sequuti sunt Gnostici apud August. hæres. 6. Accinitque Virgil. lib. 6. Æneid. dum ait: *Principio celum, & terras, & c. Spiritus intus alit, & c.* Tertius error fuit Abailardi, teste Bernard. epist. 190. aliquanto ante medium; asserentis, Spiritum sanctum esse animam Mundi. Ad quem errorem videntur respexisse Priscilianisti, cum dixerunt apud Leon. Pap. epist. 93. ad Tiburinum cap. 3. *Animam hominis diuine esse substantiæ, & c.* Quartus error fuit Almarici, & sequacium apud Turcrem. lib. 4. Sum. part. 2. cap. 35. dicentium, Deum esse principium formale, seu formam omnium rerum. Quod est condemnatum in Concilio generali Lateran. sub Innocent. 3. prout habetur in cap. *Damnamus* de Sum. Trinit. & fide Cath. sine sic. Reprohamus etiam, & condemnamus peruersissimum dogma impij Almarici; cuius mentem sic patet mendacij excecavit, ut eius doctrina non tantum hæretica censenda sit, quam insana. Quintus denique error fuit Arianorum, quatenus dixerunt, teste Epiphani. hæres. 69. & August. hæres. 49. Verbum diuinum fuisse corpori Christi Domini loco animæ. A quo errore non longe videntur abuisse Ripa, cum dixit, ut refert Capreol. in 3. dist. 5. q. 2. art. 2. initio. *Quod diuina essentia potest esse realiter forma creatura intrinseca.* Et in tertio argumento. *Quod de facto diuina essentia est unita anime Christi, & carni, & humanitati, & toti comunitatis esse ut forma intrinseca.* Itaque in eo omnes errores isti conspirant, quod Deus substantia quadam sit incompleta simul cum alia componens aliquod totum vel tanquam pars materialis, vel tanquam pars formalis eius; quo pacto materia hominis simul cum anima, aut anima simul cum materia componunt hominem.

Verissima tamen, ac prorsus certa sententia omnium Theologorum, & Patrum est, Deum substantiam esse completissimam per se subsistentem, atque adeo nullatenus componentem, aut suâ naturâ ordinatam ad componendum simul cum aliâ quavis substantiâ aliquam tertiam, aut tanquam materiam, aut tanquam formam eius, aut tanquam alio quoquo modo partem incompletam ipsius. Quo posito.

97 Quod inter Theologos in controuersiam vocatur, est, an Deus, non obstante, quod sit in se substantia omnimodis completissima, in compositionem nihilominus cum aliquâ aliâ substantiâ aut incompleta ex se, aut completa possit venire; ita, ut ex ambabus substantijs mediâ vnione physica vnitis resultet tertium aliquod totum compositum physice.

In qua controuersia ut certum est etiam supponendum ex ijs, que latius tradunt Theologi in tract. de Incarnat. personalitatem Verbi diuini realiter identificatam cum substantiâ diuinâ immediatè fuisse vnitam de facto humanitati Christi Domini physica vnione; atque ita ex humanitate, & Verbo vnâ personam Christi Domini resultasse cum duabus naturis, diuinâ, & humanâ, cum vnicaque substantiâ, siue personalitate Verbi terminante, siue suppositante vnâque naturam; diuinam quidem per identitatem, humanam verò per vnionem; mediâ qua vnione subsistentia Verbi in naturâ humanâ fuit subrogata pro huius subsistentiâ propriâ, ut ex duabus naturis, diuinâ, & humanâ, & ex vnica subsistentiâ, siue personalitate diuinâ vnica persona diuina resultaret, nimirum Christus Dominus, qui simul esset Deus, & homo, vti reuerâ est. Et quanquam aliqui Theologi